

Research Paper

The Mediating Role of Basic Psychological Need Satisfaction in the Relationship Between Overparenting and Narcissism in Iranian College Students

Elham Khorshidtalab¹ , *Mandana Niknam¹

1. Department of Psychology & Education, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran.

Citation Khorshidtalab E, Niknam M. [The Mediating Role of Basic Psychological Need Satisfaction in the Relationship Between Overparenting and Narcissism in Iranian College Students (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2023; 29(3):332-349. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.3.4593.1>

doi <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.3.4593.1>

Received: 26 Jun 2023

Accepted: 18 Sep 2023

Available Online: 01 Oct 2023

Key words:

Overparenting, Basic psychological needs, Narcissism

ABSTRACT

Objectives Overparenting or “helicopter parenting” has an impact on the basic psychological needs of children, which can be related to narcissism in adults. This study aims to investigate the mediating role of basic psychological need satisfaction in the relationship between overparenting and narcissism in Iranian college students.

Methods This is a descriptive-correlational study using structural equation modeling (SEM). The study population consists of all master degree students of the University of Tehran in 2021-2022, of whom 278 were selected using a convenience sampling method. The collection tools included Desi and Ryan’s Basic Psychological Need Satisfaction Scale, LeMoyné and Buchanan’s helicopter parenting scale, and Ames et al.’s Narcissistic Personality Inventory-16. Relationships between variables were assessed using Pearson correlation test and SEM in SPSS software, version 27 and Amos version 24.

Results The basic psychological need satisfaction play a mediating role in the relationship between overparenting and narcissism ($P < 0.05$). Overparenting had a positive and significant relationship with narcissism ($P < 0.05$) and a significant negative relationship with basic psychological need satisfaction. There was a significant negative correlation between basic psychological need satisfaction and narcissism ($P < 0.05$).

Conclusion The mental health specialists should pay special attention to the role of overparenting in the quality of providing basic psychological needs to prevent the formation of narcissistic personality disorder in people.

* Corresponding Author:

Mandana Niknam, Assistant Professor.

Address: Department of Psychology & Education, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 89170000

E-mail: m.niknam@khatam.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Narcissism is a personality disorder that is marked by traits such as a sense of superiority, excessive admiration, lack of empathy, grandiose fantasizing, and extreme self-love [3]. Similar to other personality disorders, the underlying etiology of narcissistic personality disorder is not clear. Theorists have reported the important role of parents, family life, and parenting styles. Parenting styles have been extensively investigated for several decades to understand the underlying cause of narcissism [6]. One of the parenting styles is known as “overparenting” or “helicopter parenting” which is an important factor in the interaction between parents and their children [10]. Overparenting is characterized by high affection and support, high parental control, and low autonomy granting [12]. This can develop anxiety-avoidant behaviors and can be a predictor of children who develop too much trust in others for a sense of self-worth, a pattern very similar to vulnerable narcissism [7]. On the other hand, parents with this parenting style, by being permissive and with excessive indulgence can create a sense of self-importance in children and contribute to their destructive communication patterns in interpersonal relationships. This, in turn, may be associated with the development of N traits [29, 30]. This research aims to investigate the mediating role of satisfaction and failure of basic psychological needs in the relationship between overparenting and narcissism in college students.

Methods

This is a descriptive-correlational study using structural equation modeling (SEM). The study population comprises all master degree students of the University of Tehran from 2021-2022 (n=1000), of whom 278 were selected using a convenience sampling method and based on the inclusion criteria. The sample size was determined 278 using Morgan’s table. The inclusion criteria were study at a master’s degree, age 25-40. Additionally, consent to participate in the study, the ability to use a computer or mobile phone with an active Internet connection, and use of at least one social media. We used three instruments, the Basic Psychological Need Satisfaction Scale (BPNSS) developed by Guardian, Desi and Ryan [23] with 21 items, the Helicopter Parenting Scale of LeMoyne and Buchanan [35] with 10 items, and the narcissistic personality inventory-16 (NPI-16) of Ames et al. [37] with 16 items.

The online Persian versions of these questionnaires were prepared on the Porsline website. The collected data were analyzed in SPSS and Amos applications using Pearson’s correlation test and SEM.

Results

The results of Pearson correlation test are presented in Table 1. Based on the findings, it can be said that all study variables had a statistically significant relationship with one other ($P < 0.05$). Overparenting and the satisfaction of basic psychological needs had statistically significant association with narcissism ($P < 0.05$). We found a negative

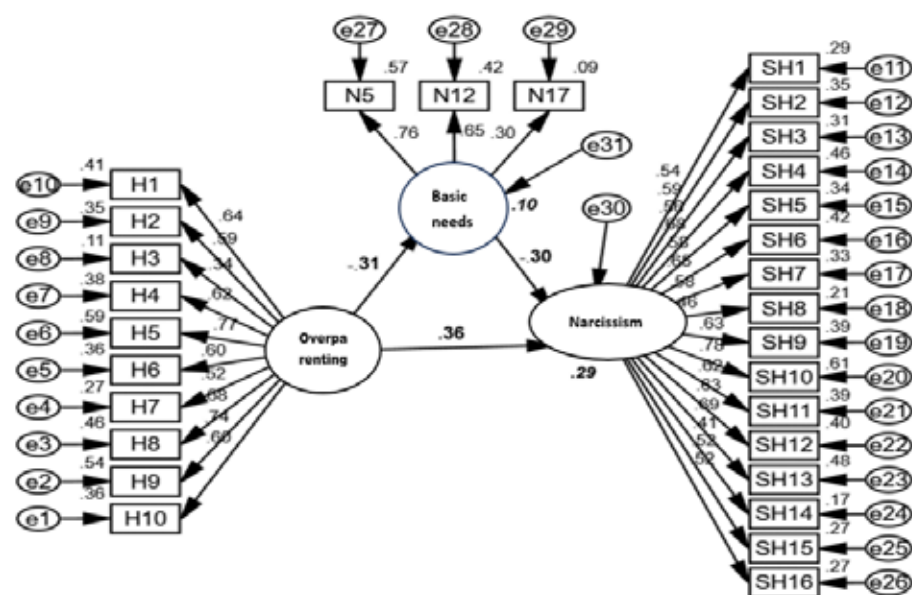

Figure 1. The SEM model and standardized path coefficients

Table 1. Multicollinearity test results and the Pearson correlation matrix between the study variables

Variables	Overparenting	Autonomy	Competence	Relatedness	Basic Psychological Need Satisfaction	Narcissism	VIF
Overparenting	1						1.15
Autonomy	0.48**	1					1.51
Competence	-0.54**	0.53**	1				1.77
Relatedness	-0.49**	0.52**	0.61**	1			1.74
Basic psychological need satisfaction	-0.43**	0.83**	0.84**	0.85**	1		1.15
Narcissism	0.32**	-0.32**	-0.17**	-0.35**	-0.34**	1	.

VIF= Variance Inflation Factor; ** P<0.01

Iranian Journal of
PSYCHIATRY AND CLINICAL PSYCHOLOGY

correlation between the satisfaction with basic psychological needs and narcissism, suggesting that a high basic psychological need satisfaction can lead to reduced narcissistic behaviors in students. There was a positive correlation ($r=0.32$) between overparenting and the narcissism, while the correlation between the satisfaction with basic psychological needs and the narcissism was negative ($r=-0.34$). Furthermore, a significant negative association was observed between all three BPNSS components of need for autonomy, need for competence, and relatedness and the two variables of overparenting and narcissism ($P<0.05$).

The SEM model is illustrated in [Figure 1](#). As can be seen, the highest association was seen between overparenting and narcissism (with a coefficient of 0.36) and between overparenting and satisfaction with basic psychological needs (with a coefficient of -0.31).

Conclusion

Overparenting can affect the satisfaction with basic psychological needs in college students. According to this result, family relationships and supportive family environments can facilitate the development of autonomy, relatedness, and competence. Although parents believe that excessive involvement in their children's activities and planning their daily schedule has a positive effect on the children's happiness, health, and success, it has few positive outcomes for children and will not let them to meet their important need for independence [19], which can cause them to seek approval and attention from others constantly, resulting in a vulnerable self-esteem and an anxious-avoidant pattern. This can develop narcissism. The model proposed in this study asserts that the overparenting style, by affecting the psychological needs of students, causes the development of narcissism in them.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study has ethical approval from the ethics committee of [Shahid Beheshti University](#) (Code: IR.SBU.REC.1401.113)

Funding

This article was extracted from the thesis of Elham Khurshedalab, registered by the Department of Psychology and Educational Sciences, [Khatam University](#). This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Authors contributions

Conceptualization, methodology, validation, Editing & review, and supervision: Mandana Niknam; Investigation: Elham Khourshidtalab.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors would like to thank the [University of Tehran](#) and the students who participated in this study for their cooperation.

مقاله پژوهشی

نقش واسطه‌ای ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی دانشجویان

الهام خورشیدطلب^۱، *ماندانا نیکنام^۱

۱. گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.

Use your device to scan and read the article online

Citation Khorshidtalab E, Niknam M. [The Mediating Role of Basic Psychological Need Satisfaction in the Relationship Between Overparenting and Narcissism in Iranian College Students (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2023; 29(3):332-349. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.3.4593.1> <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.3.4593.1>

چکیده

تاریخ دریافت: ۰۵ تیر ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۲۷ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۴۰۲

اهداف والدگری افراطی یا والدگری هلیکوپتری با دخالت بیش از حد، نقش زیادی در تأمین نیازهای روان‌شناختی پایه کودکان دارد که از این طریق می‌تواند با خودشیفتگی در بزرگسالان مرتبط باشد. هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای ارضاء و ناکامی نیازهای پایه روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی در دانشجویان بود.

مواد و روش‌ها روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود و مدل پژوهش با استفاده از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری آزمون شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، نمونه‌ای ۲۷۸ نفری انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس نیازهای بنیادین روان‌شناختی گاردیا، دسی و رایان، پرسش‌نامه سبک والدگری هلیکوپتری لیمون و باچانان و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته آمز بود. روابط بین متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون و آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۷ و Amos نسخه ۲۴ انجام شد.

یافته‌ها نتایج این مطالعه نشان داد نیازهای پایه روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی نقش واسطه‌ای دارد ($P < 0.05$). آزمون همبستگی پیرسون نیز نشان داد که والدگری افراطی با خودشیفتگی رابطه مثبت و معنادار ($P < 0.05$) و با ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی رابطه منفی معنادار دارد و بین ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی با خودشیفتگی همبستگی منفی معناداری وجود دارد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری بنابراین پیشنهاد می‌شود متخصصان سلامت روان به نقش والدگری افراطی در کیفیت تأمین نیازهای روان‌شناختی پایه و به ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی جهت پیشگیری از شکل‌گیری شخصیت خودشیفته در افراد توجه ویژه‌ای کنند.

کلیدواژه‌ها:

والدگری افراطی، ارضاء و ناکامی نیازهای پایه روان‌شناختی، خودشیفتگی

* نویسنده مسئول:

دکتر ماندانا نیکنام

نشانی: تهران، دانشگاه خاتم، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی و علوم تربیتی

تلفن: ۸۹۱۷۰۰۰۰ (۲۱) ۹۸+

پست الکترونیکی: m.niknam@khatam.ac.ir

مقدمه

محافل علمی مختلفی قرار گرفته است و مطالعات بسیاری در مورد آن انجام شده است. طبق گزارشی که اخیراً در روزنامه سیدنی مورنینگ هرالده منتشر شده است، شمار زیادی از والدین به‌طور منظم با معلمان فرزندان خود تماس می‌گیرند و از آن‌ها در مورد نمرات کودکان و پیشرفت دانش‌آموزان از نظر درسی و همچنین اخلاقی پرس‌وجو می‌کنند. چنین پدران و مادرانی به «والدین افراطی یا هلیکوپتری» معروف شده‌اند [۱۱]. از نظر مفهومی، والدگری افراطی یا هلیکوپتری با سطوح بالایی از گرما و حمایت، همراه با سطح بالایی از کنترل والدین و سطوح پایینی از اعطای استقلال مشخص می‌شود [۱۲]. بنابراین، درحالی‌که والدگری افراطی با سبک‌های والدگری مقتدرانه (که سطوح بالای ملامت و سطوح متوسط کنترل را دارد) و والدگری مستبدانه (که سطوح پایین گرما و اعطای استقلال و سطوح بالای کنترل را دارد)، شباهت‌هایی دارد [۷] ترکیب منحصر به فرد این عوامل (یعنی گرمای بالا، کنترل بالا و اعطای استقلال پایین) آن را از والدگری مقتدرانه و مستبدانه متمایز می‌کند [۱۳].

درواقع، والدگری افراطی با والدگری بیش از حد دلسوزانه مشاهده شده در والدین کودکان خردسال مقایسه شده است که در آن والدین میزان بالایی از گرما و مشارکت را در موقعیت‌هایی نشان می‌دهند که در آن کودکان به کمک یا اطمینان نیاز ندارند [۱۴]. به‌همین دلیل، والدگری افراطی، به‌عنوان تجلی بعدی والدگری بیش از حد نگران، نظریه‌پردازی شده است [۱۳-۱۵]. علاوه بر این، درحالی‌که محدودیت استقلال که در اثر فرزندپروری افراطی ایجاد می‌شود، ممکن است در هر سطحی از توسعه روانی اجتماعی مشکل‌ساز باشد [۱۶]، اما به‌طور ویژه برای بزرگسالان جوان مشکل‌سازتر می‌باشد. به این دلیل که این افراد خانه را ترک می‌کنند و ممکن است به‌طور مستقل در زندگی روزمره خود عمل کنند [۱۷، ۱۸]. بنابراین، به نظر می‌رسد والدگری افراطی، به‌طور منحصر به فردی برای رشد روان‌شناختی فرزندان مشکل‌ساز باشد.

پژوهش‌ها نشان دادند که والدگری افراطی با طیف وسیعی از نتایج مشکل‌ساز در ارتباط است [۱۲-۱۹]. برای مثال، ون اینگن و همکاران [۲۰] نشان دادند که والدگری افراطی را با درجه پایین خودکارآمدی مرتبط دانسته‌اند که ممکن است جوانان را در حین انتقال به کالج در معرض خطر قرار دهد. علاوه بر این، پژوهش‌ها والدگری افراطی را با پیامدهای سلامت هیجانی ضعیف، مانند میزان بالای اضطراب [۱۲]، علائم افسردگی بیشتر و رضایت کمتر از زندگی مرتبط دانسته‌اند [۱۹]. مطالعات اودن‌والر و همکاران [۲۱] و سگرین و همکاران [۱۲] نیز نشان داده‌اند که والدگری افراطی، پیش‌بینی‌کننده استراتژی‌های مقابله ضعیف‌تر در میان بزرگسالان جوان است که ممکن است تأثیر سلامت عاطفی ضعیف‌تر را تشدید کند.

اختلال شخصیت خودشیفته^۱، اختلال شخصیت مرزی جدید دوران کنونی ما است [۱] و از جمله اختلالات شخصیت در پنجمین ویراست راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی^۲ می‌باشد. این اختلال در جوامع مختلف رو به گسترش است. از این رو توجه به آن افزایش یافته است [۲]. بنابراین خودشیفتگی یک اختلال شخصیتی است که در مطالعات اخیر با برتری، شخصیتی به ظاهر باشکوه، احساس ادعا، همدلی پایین و خیال‌پردازی‌های بزرگ مشخص می‌شود و نیز به‌عنوان یک ویژگی پیچیده متشکل از علاقه شدید روان‌شناختی نسبت به خود تعریف می‌شود [۳]. به عقیده کوهات، افراد دچار اختلال شخصیت خودشیفته در ظاهر خود والابینی چشمگیر، خودشیفتگی و خیالات مربوط به موفقیت نامحدود دارند، اما این ویژگی‌ها در حقیقت عزت نفسی بسیار شکننده را پنهان می‌کنند [۴]. این افراد انتظار دارند بدون کسب دستاورد خاصی از سوی دیگران تحسین شوند و شکست در دریافت این تحسین‌های خارجی به ملال، خلأ و بی‌قراری در آن‌ها منجر می‌شود. در عین حال این افراد وابستگی در روابط را تقبیح می‌کنند و به‌خاطر خودکفا بودن به خود می‌بالند [۵].

مانند اغلب اختلالات شخصیت، ریشه اختلال شخصیت خودشیفته آشکار نیست. با این حال نظریه‌پردازان نقش علی مهمی را به والدین، زندگی خانوادگی و شیوه‌های فرزندپروری می‌دهند و به‌طور گسترده مفهوم «سبک‌های فرزندپروری» برای درک علت خودشیفتگی برای دهه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است [۶]. برای مثال وینر و نیکولسون [۷] دریافتند خودشیفتگی در نتیجه رفتارهای والدینی گسترش می‌یابد که به موفقیت‌های کودک‌شان بیش از اندازه بها می‌دهند و تقویتی ارائه می‌دهند که وابسته به رفتار حقیقی نیست. کوهات [۸] معتقد است که خودشیفتگی بر اثر شکست والدین در انعکاس بزرگ‌نمایی مناسب کودک یا مراقبت بیش از حدی است که باعث فقدان فرصت‌های لازم برای تجربه درجاتی از شکست، ناکامی یا ناامیدی می‌شود. کیلکایا و همکاران [۶] در یک مرور نظام‌مند در ۷۵ نشریه به این نتیجه رسیدند که بین خودشیفتگی و سبک‌های فرزندپروری رابطه وجود دارد. پاچکو [۹] نیز با بررسی و ارزیابی ویژگی‌های خودشیفتگی ۲۲۰ دانشجو و درک آنان از استفاده والدینشان از قدرت در کودکی، نشان دادند که استبداد و سهل‌انگاری با ویژگی‌های آسیب‌پذیر خودشیفتگی رابطه مثبت دارد.

یکی از الگوهای فرزندپروری که در تعامل والد-کودک نقش بسزایی دارد، الگوی فرزندپروری افراطی یا فرزندپروری هلیکوپتری می‌باشد [۱۰] که بحث نوظهوری است که به تازگی مورد توجه

1. Narcissistic Personality Disorder (NPD)

2. The Fifth Edition of the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5-DSM)

کوهوت [۸] استدلال کرد که عدم ناکامی‌های بهینه و یا عدم فرصت و استقلال برای رویارویی کودکان با مشکلات هنگام مواجهه با تجربیات جدید، باعث می‌شود کودک وابسته به دیگران شود و برای اعتبار بخشیدن به خود، به دیگران وابسته شوند. در این صورت زمانی احساس خودارزشمندی می‌کنند که دیگران به آن‌ها توجه کنند و مورد تأیید قرار دهند که ممکن است فرد الگوی وابستگی جهت دریافت اعتبار را در زندگی خود توسعه دهد که مطابق با ویژگی‌های خودشیفتگی است [۷]. نظریه‌پردازان دیگر نیز با تفاسیر نظری مختلف به همین نتیجه رسیده‌اند. به‌عنوان مثال، دیدگاه روابط شی روتشتاین [۲۲] فرض می‌کند که مشارکت بیش از حد والدین اساساً ابزاری برای والدین است تا از توسعه عملکرد مستقل و حس سالم کودک از خود جلوگیری کند [۷]. صرف‌نظر از تفسیر نظری خاص، محققان اشکال مختلفی از کنترل بیش از حد والدین در توسعه خودشیفتگی، مانند والدگری افراطی [۱۲-۱۵] و فرزند پروری استبدادی [۲۷، ۲۸] را مورد نظر قرار داده‌اند که در تمامی آن‌ها می‌توان عدم ارضاء نیازهای بنیادین روان‌شناختی را پیگیری کرد [۲۶].

درواقع والدین افراطی یا هلیکوپتری با مشارکت بیش از حد در امور فرزندان، سلب استقلال و احساس شایستگی از آن‌ها زمینه را برای ایجاد رفتارهای اضطرابی-اجتنابی فراهم می‌کند و این مسئله می‌تواند پیش‌بینی‌کننده کودکانی باشد که برای احساس خودارزشمندی، اعتماد بیش از حد به دیگران را توسعه می‌دهند که الگویی بسیار شبیه خودشیفتگی آسیب‌پذیر است [۷]. از طرف دیگر این نوع والدین با مطیع بودن و ناز و نوازش زیاد فرزند می‌توانند حس خودبزرگ‌بینی را در کودک تقویت کند و زمینه را برای ایجاد الگوی ارتباطی مخرب در رابطه بین فردی فراهم کنند که با توسعه ویژگی‌های خودشیفته بزرگ‌نما در ارتباط است [۲۹، ۳۰]. براین اساس فرزندپروری افراطی با سطوح پایین‌تر هر سه نیاز روان‌شناختی در ارتباط است [۱۹]. بنابراین، درحالی‌که رویکردهای نظری کلاسیک، جلوه‌های مدرن‌تر کنترل و نفوذگری بیش از حد والدین مانند فرزندپروری افراطی را در نظر نمی‌گیرند، [۱۲]، به نظر می‌رسد ماهیت نفوذی و بیش از حد کنترل‌گر والدگری افراطی، مقدمه‌ای قابل‌قبول برای توسعه ویژگی‌های خودشیفتگی باشد [۳۱].

بنابراینچه گفته شد، باتوجه به اهمیت نقش والدین در شکل‌گیری شخصیت فرزندان و تبیین بسیاری از اختلالات شخصیت براساس سبک والدگری و کمبود پژوهش در زمینه والدگری افراطی در ایران و تأثیر آن بر خودشیفتگی این نیاز به وجود می‌آید که سازوکارهای مؤثر بر خودشیفتگی توسط این نوع والدگری شناسایی شود و از این جهت براساس مبانی نظری و پژوهشی، ارضاء و ناکامی نیازهای بنیادین روان‌شناختی، به‌عنوان متغیری که می‌تواند در این رابطه نقش داشته باشد در این پژوهش مدنظر قرار گرفته است و درنهایت این مطالعه درصدد

علاوه‌براین پژوهش‌هایی نیز به ارتباط والدگری افراطی با ویژگی‌های خودشیفته در میان جوانان پرداخته‌اند که نشان‌دهنده وجود رابطه مثبت والدگری افراطی با ویژگی‌های خودشیفته بوده است [۱۲-۱۵]. این یافته‌ها با فرمول‌بندی‌های کلاسیک در مورد علت خودشیفتگی که نقش کنترل و محدودیت‌های بیش از حد والدین را در ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی نشان می‌دهد، سازگار است [۸-۲۲]. با این حال، مکانیسم‌های مسئول ارتباط بین والدگری افراطی و خودشیفتگی به‌خوبی درک نشده‌اند. یکی از متغیرهایی که در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی می‌تواند مؤثر باشد، ارضاء و ناکامی نیازهای بنیادین روان‌شناختی است. باتوجه به اینکه پژوهش‌های قبلی نشان داده‌اند والدگری افراطی از طریق تأثیری که بر ارضاء نیازهای روان‌شناختی می‌گذارد بر وجود یا عدم وجود بهزیستی روان‌شناختی نقش دارد و این نوع والدگری با سطوح پایین ارضاء نیازهای روان‌شناختی رابطه دارد [۱۹]؛ از این رو می‌توان ارضاء و ناکامی نیازهای روان‌شناختی پایه را به‌عنوان عاملی که می‌تواند بر ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی تأثیرگذار باشد در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی در نظر گرفت.

دسی و رایان [۲۳] در چهارچوب نظریه خودتعیینی‌گری، نیازهای روان‌شناختی پایه را مطرح می‌کنند. نظریه خودتعیینی‌گری، نظریه‌ای کلان درباره انگیزش، هیجان و رشد انسان است و به عواملی توجه می‌کند که فرایندهای مربوط به خودشکوفایی در انسان‌ها را بازاری یا تسهیل می‌کنند. اساس این نظریه را نیازهای بنیادین روان‌شناختی تشکیل می‌دهند که به‌عنوان انرژی لازم برای کمک به درگیری فعال با محیط، پرورش مهارت‌ها و رشد سالم در نظر گرفته می‌شود [۲۴]. نظریه خودتعیینی‌گری ۳ نیاز استقلال، شایستگی و ارتباط را بنیادین یا پایه می‌داند [۲۳]. این نظریه فرض می‌کند زمانی که فرد از سوی محیط اجتماعی حمایت می‌شود و نیازهای بنیادین استقلال، شایستگی و ارتباط ارضاء می‌شوند، فرد طبیعتاً به سوی رشد و شکوفایی حرکت می‌کند [۲۵]. در صورتی‌که این نیازها ارضاء شوند زمینه بهزیستی، شادی و سلامت روان افراد فراهم و عدم ارضاء این نیازها موجب برهم خوردن تعادل در فرد می‌شود و رشد همه جانبه وی را مختل می‌کند و در انسان رفتارهایی نامتعادل ایجاد می‌کند که او را در زندگی فردی و اجتماعی با مشکلات فراوانی روبه‌رو می‌کند [۲۳].

روش‌های والدگری به‌کارگرفته‌شده در قبال فرزندان نقش اساسی در تأمین یا ناکامی نیازهای روان‌شناختی فرزندان ایفا می‌کند. روش‌های نادرست فرزندپروری باعث جلوگیری از ارضاء نیازهای اساسی فرد شده و نیازهایی مانند احساس ارزشمندی، احساس امنیت، احساس اعتمادبه‌نفس و احساس استقلال نادیده گرفته می‌شوند [۲۶]. حال به‌چگونگی نقش واسطه‌ای این نیازها در رابطه والدگری افراطی با ایجاد ویژگی‌های خودشیفته می‌پردازیم.

جمعیت‌شناختی و پرسش‌نامه‌ها قرار داشت؛ لینک پرسش‌نامه همراه با توضیحی کوتاه در شبکه‌های اجتماعی واتس‌آپ و تلگرام در گروه‌های دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه تهران قرار داده شد تا افرادی که تمایل داشتند، نسبت به تکمیل آن اقدام کنند. مدت‌زمان جمع‌آوری داده‌ها از اسفند سال ۱۴۰۰ تا تیرماه سال ۱۴۰۱ بود و درنهایت بعد از دسترسی به حجم پرسش‌نامه‌های تکمیل‌شده موردنظر، تحلیل داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۷ و Amos نسخه ۲۴ با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل و در آخر نتایج حاصل از آن تبیین و تفسیر شد.

ابزارهای پژوهش

مقیاس نیازهای روان‌شناختی پایه (BSNQ)

این مقیاس را گاردیا و همکاران [۲۳] ساخته‌اند که ۲۱ عامل دارد و ارضاء نیازهای روان‌شناختی پایه را در سطح عمومی اندازه‌گیری می‌کند. سؤال‌های آزمون ۳ زیرمقیاس استقلال، شایستگی و ارتباط را در مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ (اصلاً درست نیست) تا نمره ۷ (کاملاً درست است) مورد ارزیابی قرار می‌دهد؛ در هر مقیاس نمره بالاتر نشان‌دهنده سطح بالاتر ارضاء آن نیاز است. خصیصه‌های روان‌سنجی مقیاس ارضاء نیازهای پایه در سطح عمومی در مطالعات خارجی به صورت مقدماتی تأیید شده است [۳۳، ۳۴]. در ایران بشارت [۳۵] با استفاد از روش بازآزمایی، ضرایب همبستگی بین نمره‌های تعدادی از شرکت‌کننده‌های جمعیت عمومی ($n=137$) در دو مرحله با فاصله ۲ تا ۴ هفته را محاسبه کرد، این ضرایب برای نمره زیرمقیاس‌های خودپیروی، شایستگی و تعلق به ترتیب $r=0/77$ ، $r=0/73$ و $r=0/68$ بودند که نشانه پایایی بازآزمایی موردقبول مقیاس است. ضرایب آلفای کرونباخ نمره زیرمقیاس‌های خودپیروی، شایستگی و تعلق برای جمعیت عمومی به ترتیب $0/87$ ، $0/89$ ، $0/92$ و برای دانشجویان به ترتیب $0/89$ ، $0/87$ و $0/91$ محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس هستند [۳۵]. در پژوهش حاضر پایایی پرسش‌نامه به کمک ضریب آلفای کرونباخ، $0/70$ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب می‌باشد.

پرسش‌نامه سبک والدگری هلیکوپتری (HPS)

پرسش‌نامه والدگری هلیکوپتری یا افراطی توسط لیموین و باچانان [۳۶] تهیه شده است که دارای ۱۰ سؤال می‌باشد و به منظور درک افراد از شیوه مداخله و کنترل والدین در امور فرزند ساخته شده است. درواقع لیموین و باچانان پرسش‌نامه والدگری افراطی را براساس این فرضیه خود که بسیاری از والدین ویژگی‌های مناسب تربیتی را در حد نامناسب و افراطی به کار می‌برند، تهیه کرده‌اند. پاسخ پرسش‌ها در مقیاس ۵ درجه‌ای

است یک مدل نظری ارائه دهد که در آن ارضاء و ناکامی نیازهای روان‌شناختی به‌عنوان یک عنصر واسطه در رابطه فرزندپروری افراطی و خودشیفتگی عمل کند. بنابراین، پژوهش حاضر باهدف بررسی نقش واسطه‌ای ارضاء و ناکامی نیازهای روان‌شناختی پایه در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی در دانشجویان انجام شده است.

روش

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد و مدل پژوهش نیز با استفاده از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری آزمون شد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه تهران در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ می‌باشند. نمونه پژوهش شامل ۲۷۸ نفر دانشجوی بود که به شیوه نمونه‌گیری دردسترس و مبتنی بر معیارهای موردنظر مطالعه انتخاب شدند. حجم نمونه پژوهش براساس قاعده کلین [۳۲] انتخاب شد. براساس این قاعده به ازای هر پارامتر حداقل ۲۰ نمونه لازم است. با توجه به تعداد پارامترهای پژوهش حاضر (۶ پارامتر)، حداقل نمونه لازم ۱۸۰ نفر بود که با در نظر گرفتن احتمال وجود نقص در پاسخگویی به پرسش‌نامه‌ها، حجم نمونه ۲۷۸ نفر تأمین شد. هم‌زمانی اجرای پژوهش با شیوع همه‌گیری کووید-۱۹ و تمایل به تکمیل پرسش‌نامه‌ها به صورت غیرحضور، برای تکمیل پرسش‌نامه‌ها از روش غیر حضور استفاده شد. به این صورت که پژوهشگر لینک پرسش‌نامه‌ها را در شبکه‌های اجتماعی مجازی برای گروه‌های دانشجویان موردنظر قرار داد تا دانشجویان بتوانند به سؤالات پاسخ دهند. در اجرای پرسش‌نامه‌ها به صورت غیرحضور، جواب دادن به تمام سؤالات شرط لازم برای ورود به صفحات بعدی پرسش‌نامه و تکمیل سؤالات است، بنابراین با بررسی پرسش‌نامه‌ها و مطابقت آن‌ها با معیارهای موردنظر مطالعه، روند ارسال پرسش‌نامه‌ها تا تأمین حجم نمونه احتمالی مطلوب یعنی ۲۷۸ نفر موردنظر ادامه داشت. معیارهای موردنظر مطالعه عبارت بودند از: دانشجویان مشغول به تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد در بازه سنی ۲۵ تا ۴۰ سال، امکان استفاده از رایانه و یا تلفن همراه با اینترنت فعال و کاربری یکی از شبکه‌های اجتماعی مجازی و معیارهای خروج عبارت بودند از: پرسش‌نامه‌هایی که پاسخ‌دهنده خارج از رنج سنی و تحصیلی مد نظر بود و پرسش‌نامه‌هایی که روند پر کردن خاصی داشتند و یا به همه سؤالات یک پاسخ داده بودند.

برای انجام پژوهش ابتدا نسخه آنلاین پرسش‌نامه‌ها در سایت پرس‌لاین تهیه شد. در ابتدای پرسش‌نامه توضیحاتی درمورد شرایط شرکت ارائه شد. علاوه‌براین درمورد هدف تحقیق، آزادی شرکت در پژوهش، محرمانه ماندن اطلاعات و اینکه تکمیل پرسش‌نامه به منزله رضایت آنان جهت شرکت در پژوهش تلقی می‌شود، توضیحاتی ارائه شد. بعد از این توضیحات سؤالات

شده است. همچنین مقادیر حداقل و حداکثر متغیرهای اصلی با استفاده از آماره‌های میانگین و انحراف معیار تبیین شدند.

جدول شماره ۲ نشان داد میانگین کل والدگری افراطی برابر با ۳۰/۴۹ با انحراف معیار ۵/۴۵ بود. میانگین کل ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی برابر با ۱۰۲/۵۳ با انحراف معیار ۱۹/۱۰ بود و میانگین کل خودشیفتگی برابر با ۴/۸۳ با انحراف معیار ۲/۸۰ بود. دامنه نمرات مقیاس والدگری افراطی از ۱۰ تا ۳۰ با نمره متوسط ۲۰ است که بر این اساس میانگین نمونه مقدار متوسطی است. دامنه نمرات مقیاس ارضاء نیازها از ۲۱ تا ۱۴۷ با متوسط ۸۴ است که نشان داد میانگین نمونه از متوسط بالاتر بود. نقطه برش مقیاس خودشیفتگی برابر با ۸ بود که میانگین نمونه کمتر از نقطه برش بود.

جهت تعیین وضعیت توزیع داده‌ها (نرمال بودن) از شاخص‌های کجی و کشیدگی و آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۳ استفاده شد. نتایج بررسی نشان داد باتوجه به این که مقادیر کجی تمامی متغیرها در دامنه ۲- تا ۲+ به دست آمده است و همچنین سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بیشتر از ۰/۰۵ است، می‌توان چنین تبیین کرد که تمامی متغیرها توزیع نرمال یا نزدیک به نرمال دارند و می‌توان توزیع تمامی متغیرها را نرمال در نظر گرفت. بنابراین از آزمون‌های پارامتریک (همبستگی پیرسون) جهت آزمون روابط بین متغیرها استفاده شده است.

همچنین نرمال بودن چندمتغیره که پیش‌فرض آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری بود با ضریب مردیا بررسی شد که ضریب به دست آمده برابر با ۲/۷۲ به دست آمد. براساس معیار ۵ برای ضریب مردیا [۴۱]، می‌توان نتیجه گرفت که مفروضه توزیع نرمال چندمتغیره برقرار بود. به‌طور کلی مفروضه نرمال بودن تک متغیره و چندمتغیره در داده‌ها برقرار بود و براین اساس از مدل‌سازی معادلات ساختاری و آزمون‌های پارامتریک مانند همبستگی پیرسون به شیوه کوواریانس محور استفاده شد.

در **جدول شماره ۳** (به دلیل نرمال بودن شکل توزیع داده‌ها) همبستگی بین متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون مورد مطالعه قرار گرفت.

نتایج **جدول شماره ۳** نشان داد رابطه معنی‌داری ($P < 0/05$) بین تمامی متغیرها مشاهده شد. همچنین با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون مشخص شد که رابطه معنی‌داری بین والدگری افراطی و ارضاء نیازهای پایه با متغیر وابسته خودشیفتگی مشاهده شد ($P < 0/05$). جهت رابطه بین والدگری افراطی با خودشیفتگی مثبت بود که نشان داد افزایش والدگری افراطی با افزایش خودشیفتگی همراه است. جهت رابطه بین ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی با خودشیفتگی منفی بود که نشان داد افزایش

لیکرت (کاملاً موافق = ۵، موافق = ۴، تاحدودی = ۳، مخالف = ۲ کاملاً مخالف = ۱) تنظیم شده است. لیمون و بوچانان روایی این ابزار را به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی مورد ارزیابی قرار دادند که روایی رضایتبخشی را به دست آورد. شاخص‌های نیکویی برازش محاسبه شده شامل مجذور کای، نسبت مجذور کای به درجه آزادی، ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب، شاخص برازش هنجار شده، شاخص برازش تطبیقی، شاخص برازش افزایشی و شاخص نیکویی برازش اصلاح شده به ترتیب برابر با ۲۲/۸۱۳، ۲/۸۰، ۰/۰۶، ۰/۹۲، ۰/۹۵، ۰/۹۵ و ۰/۹۵ می‌باشد. بنابراین مدل یاد شده با داده‌ها برازش مطلوبی را محاسبه کرده است. از روش آلفای کرونباخ جهت تعیین اعتبار استفاده شد و ضریب ۰/۷۵ به دست آمد. این پرسش‌نامه برای اولین بار در ایران توسط خیری‌پور و نیکنام [۳۷] ترجمه شد و توسط ۵ متخصص بررسی و روایی محتوای آن تأیید شد. از این پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ همسانی درونی خوبی کسب کردند. در پژوهش حاضر پایایی پرسش‌نامه کمک ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۲ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب می‌باشد.

پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته (NPI-16)

پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته را آمز و همکاران [۳۸]، ساخته‌اند و فاقد زیرمقیاس است و خودشیفتگی را براساس رویکرد تک بعدی ارزیابی می‌کند. این پرسش‌نامه ۱۶ گویه‌ای از جفت گویه‌هایی ساخته شده است که آزمودنی باید یکی از آن‌ها را به صورت گزینه الف و گزینه ب انتخاب کند. در طول ۵ هفته ضرایب پایایی بازآزمایی توسط سازندگان اصلی آزمون ۰/۸۵ گزارش شده است. با محاسبه ضریب همبستگی بین نمره‌های این پرسش‌نامه و نمره‌های حاصل از شاخص‌های برون‌گرایی و گشودگی نسبت به تجربه روایی همگرا مقیاس ۵ عامل بزرگ شخصیت کاستا و مک‌کرا [۳۹] برای برون‌گرایی ۳۲/۰ و برای گشودگی نسبت به تجربه ۴۱/۰ محاسبه شده است [۳۸]. محمدزاده [۴۰] در یک مطالعه زمینه‌یابی مقطعی، ۳۴۲ دانشجوی در سال ۱۳۸۷ پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته را مورد آزمون قرار دادند. نمرات پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته NPI-16 و مقیاس خودشیفتگی MCMI-II ضریب همبستگی برابر با ۰/۷۷ و معنی‌دار بود. ضریب آلفای کرونباخ، ضریب پایایی بازآزمایی، ضریب همبستگی در تعیین پایایی تنصیفی و در ارزیابی همسانی درونی به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۴ و ۰/۷۴ محاسبه شده است. در پژوهش حاضر پایایی پرسش‌نامه به کمک ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۸ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب می‌باشد.

یافته‌ها

در **جدول شماره ۱** به نتایج مطالعات جمعیت‌شناختی افراد پژوهش با میانگین و انحراف معیار اشاره شده است. در **جدول شماره ۲** توصیف متغیرهای اصلی و وضعیت توزیع داده‌ها گزارش

3. Kolmogorov-Smirnov

جدول ۱. فراوانی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان (n=278)

متغیر	طبقات	تعداد (درصد)
جنسیت	زن	۱۸۸(۶۷/۶)
	مرد	۹۰(۳۲/۴)
سن	۲۵ تا ۳۰ سال	۱۲۴(۴۴/۶)
	۳۱ تا ۳۵ سال	۹۸(۳۵/۳)
	۳۶ تا ۴۰ سال	۵۶(۲۰/۱)

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

مدل تجربی کلی در حالت ضرایب استاندارد است که بیانگر شدت تأثیر متغیرها بر یکدیگر است و نشان‌دهنده این است که قوی‌ترین تأثیر در مدل به تأثیر والدگری افراطی بر خودشیفتگی با ضریب ۰/۳۶ و بعد از آن تأثیر والدگری افراطی بر نیازهای پایه با ضریب ۰/۳۱- مربوط است. همچنین تمامی روابط از نظر آماری تأیید شد ($P < 0/05$).

تصویر شماره ۲ نشان می‌دهد که قوی‌ترین تأثیر در مدل مربوط به تأثیر والدگری افراطی بر ارتباط با ضریب ۰/۵۵- و والدگری افراطی بر خودمختاری با ضریب تأثیر ۰/۵۴- است.

در **جدول شماره ۴** با ارزیابی تمامی شاخص‌های برازش می‌توان استنباط کرد که شاخص‌های برازش به‌دست‌آمده با مدل‌ها نشان از برازش نسبتاً قابل‌قبولی دارد و می‌توان این برازش مدل را با توجه به شاخص‌های برازش به‌دست‌آمده نیز مورد تأیید قرارداد. هیچ کدام از شاخص‌های برازش مقدار ضعیفی ندارند. دو شاخص برازش تطبیقی و شاخص برازش افزایشی و مقدار متوسطی دارند و ۶ شاخص دیگر مقدار مطلوبی دارند که براین اساس می‌توان گفت مدل از برازش تقریباً مناسبی برخوردار بود. همچنین مقایسه شاخص‌های برازش دو مدل نشان داد که

ارضای نیازهای پایه با کاهش خودشیفتگی همراه بود. شدت همبستگی بین والدگری افراطی با خودشیفتگی برابر با ۰/۳۲ و شدت همبستگی بین ارضای نیازهای پایه با خودشیفتگی برابر با ۰/۳۴- بود. همچنین همبستگی معنی‌داری بین هر ۳ مؤلفه خودمختاری، شایستگی و ارتباط با دو متغیر والدگری افراطی و خودشیفتگی همبستگی داشتند که جهت تمامی همبستگی‌ها منفی بود ($P < 0/05$).

با استفاده از نرم‌افزار ایموس و نیز با استفاده از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) مدل نظری پژوهش مورد آزمون واقع شد. مدل به دو صورت نمره کلی و مؤلفه‌ها آزمون و ارائه شد که در مدل کلی (**تصویر شماره ۱**) رابطه ۳ متغیر والدگری افراطی، ارضای نیازهای پایه روان‌شناختی و خودشیفتگی آزمون شد و در مدل مؤلفه‌ها (**تصویر شماره ۲**)، به جای نمره کل ارضای نیازهای روان‌شناختی، ۳ مؤلفه خودمختاری، شایستگی و ارتباط وارد مدل شدند. براساس آزمون همخطی، مقدار شاخص VIF برای ۳ مؤلفه کمتر از ۲ بود که نشان داد همخطی شدیدی بین مؤلفه‌ها وجود نداشت و امکان آوردن آن‌ها در مدل وجود داشت.

جدول ۲. توصیف متغیرهای اصلی

متغیر	میانگین ± انحراف معیار	کمینه	بیشینه	کجی	کشیدگی	P
						آزمون K.S
والدگری افراطی	۳۰/۴۹ ± ۵/۴۵	۱۹	۴۷	۰/۳۴	-۰/۰۱	۰/۱۷۰
خودمختاری	۳۳/۵۳ ± ۸/۰۷	۱۲	۴۹	-۰/۴۵	-۰/۰۴	۰/۱۶۲
شایستگی	۲۸/۷۰ ± ۶/۸۵	۱۱	۴۲	-۰/۱۲	-۰/۴۱	۰/۱۸۹
ارتباط	۴۰/۳۰ ± ۷/۸۹	۱۷	۵۵	-۰/۵۳	-۰/۰۱	۰/۱۳۵
نمره کل	۱۰۲/۵۳ ± ۱۹/۱۰	۴۸	۱۴۴	-۰/۲۰	-۰/۳۷	۰/۰۹۴
خودشیفتگی	۴/۸۳ ± ۲/۸۰	۰	۱۴	۰/۴۶	۰/۰۸	۰/۱۷۳

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

جدول ۳. بررسی همخطی با شاخص عامل تورم واریانس و ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	والدگری افراطی	خود مختاری	شایستگی	ارتباط	ارضاء نیازها	خود شیفتگی	VIF
والدگری افراطی	۱						۱/۱۵
خود مختاری	-.۰/۴۸**	۱					۱/۵۱
شایستگی	-.۰/۵۴**	۰/۵۳**	۱				۱/۷۷
ارتباط	-.۰/۴۹**	۰/۵۲**	۰/۶۱**	۱			۱/۷۴
ارضاء نیازهای پایه	-.۰/۴۳**	۰/۸۳**	۰/۸۴**	۰/۸۵**	۱		۱/۱۵
خود شیفتگی	۰/۳۲**	-۰/۳۲**	-۰/۱۷**	-۰/۳۵**	-۰/۳۳**	۱	—

P=≤۰/۰۱**

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای ارضاء و ناکامی نیازهای روان‌شناختی پایه در رابطه بین والدگری افراطی با خودشیفتگی بود. یافته‌ها نشان‌دهنده نقش واسطه‌ای نیازهای روان‌شناختی پایه (با شدت اثر غیرمستقیم برابر با ۰/۰۹۳) در رابطه بین والدگری افراطی با خودشیفتگی بود.

این یافته‌ها با پژوهش‌های لاک و همکاران [۳۱]، میلر و همکاران [۳۰]، شفرین و همکاران [۲۶] و وینر و نیکولسون [۷] که والدگری افراطی را به تمایلات خودشیفته مرتبط می‌دانند، هم‌خوانی دارد. این نتایج نشان می‌دهد که فقدان نیازهای روان‌شناختی پایه (استقلال، شایستگی و ارتباط) ممکن است منجر به نتایج ناخواسته با دوام مانند خودشیفتگی در دانشجویان شود.

شاخص‌های برازش مدل کلی در مجموع بهتر از مدل مؤلفه‌ها بود که نشان داد مدل کلی از برازش بهتر و بالاتری در مقایسه با مدل مؤلفه‌ها برخوردار بود.

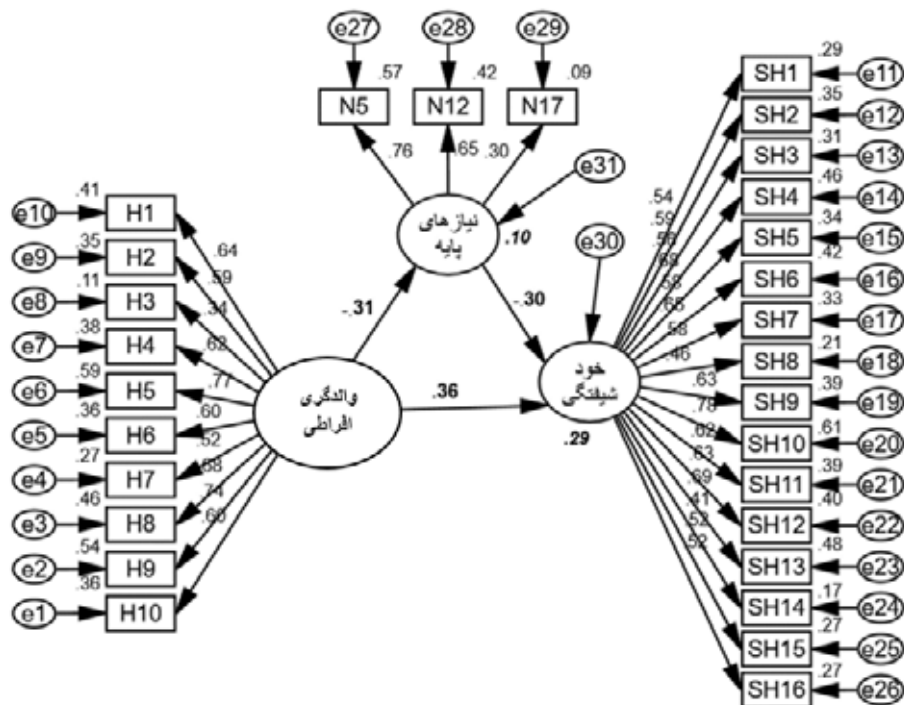
نتایج جدول شماره ۵ نشان داد تمامی اثرات مستقیم در مدل معنی‌دار بود ($P < ۰/۰۵$). یافته‌ها نشان داد والدگری افراطی دارای تأثیر مستقیم بر دو متغیر ارضاء نیازهای پایه (و مؤلفه‌های آن) و خودشیفتگی بود. تأثیر ارضاء نیازهای پایه و ۳ مؤلفه آن بر خودشیفتگی نیز معنی‌دار بود. در جدول شماره ۶ نتایج اثرات غیرمستقیم (نقش واسطه‌ای ارضاء نیازهای پایه) ارائه شده است.

نتایج به‌دست‌آمده از جدول شماره ۶ نشان داد نقش میانجیگری نمره کل ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی از نظر آماری تأیید شد ($P < ۰/۰۵$). شدت اثر غیرمستقیم برابر با ۰/۰۹۳ بود. بررسی میانجیگری مؤلفه‌ها نشان داد نقش واسطه‌ای هر ۳ مؤلفه ارضاء نیازهای پایه (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) تأیید شد ($P < ۰/۰۵$).

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل پژوهش به تفکیک دو مدل کلی و مؤلفه‌ها

شاخص‌ها	مقدار قابل قبول	نتیجه در مدل کلی	نتیجه در مدل مؤلفه‌ها
شاخص نیکویی برازش	$> ۰/۹۰$	۰/۹۴	۰/۹۲
جنر برآورد واریانس خطای تقریب	$< ۰/۰۸$	۰/۰۶۸	۰/۰۷۴
شاخص برازش تطبیقی	$> ۰/۹۰$	۰/۸۸	۰/۸۹
شاخص برازش نرم‌شده	$> ۰/۹۰$	۰/۹۱	۰/۹۰
شاخص برازش افزایشی	$> ۰/۹۰$	۰/۸۶	۰/۸۴
شاخص برازندگی تعدیل‌شده	$> ۰/۷۰$	۰/۸۰	۰/۷۵
شاخص نیکویی برازش مقتصد	$> ۰/۷۰$	۰/۷۳	۰/۷۴
نسبت کای‌اسکوئر بر درجه آزادی	۵ ≤ شاخص < ۱	۳/۴۵	۴/۱۷

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

تصویر ۱. مدل تجربی کلی در حالت ضرایب مسیر استاندارد

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

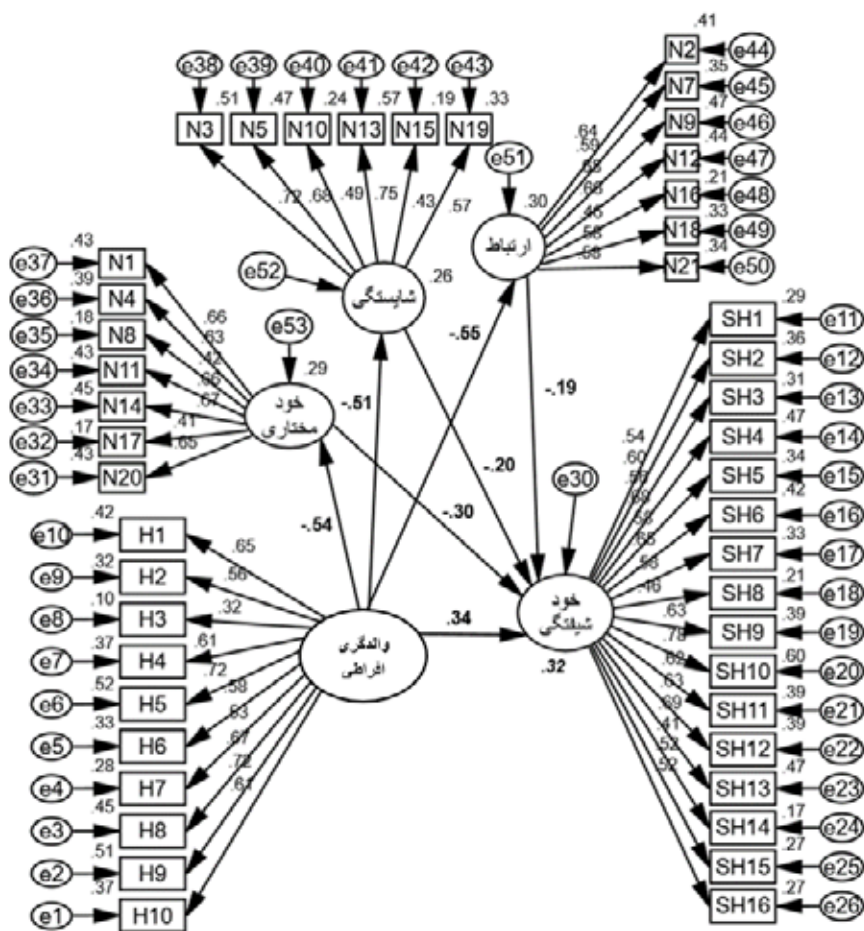
اصالتاً وقتی محقق می‌شود که شخص احساس کند می‌تواند رفتارهایش را خودش انتخاب کند و خودش تعیین‌کننده اعمال و هدف‌هایش باشد. ارضاء نیازهای روان‌شناختی پایه می‌تواند تحت تأثیر سبک‌های فرزندپروری والدین باشد. براساس این نظریه روابط خانوادگی و محیط‌های خانوادگی حمایت‌کننده امکان تقویت استقلال، ارتباط و شایستگی را فراهم می‌کنند.

برای تبیین تأیید احتمالی فرضیه حاضر لازم است ابتدا به نیازهای روان‌شناختی پایه که توسط دسی و رایان [۲۳] در نظریه خودتعیین‌گری توصیف شده‌اند، اشاره کرد. آن‌ها سه نیاز شایستگی، استقلال و ارتباط را به‌عنوان نیازهای روان‌شناختی پایه معرفی کرده‌اند که باید همیشه ارضاء شوند تا افراد رشد کنند و به شیوه‌های سالم یا بهینه عمل کنند. خودتعیین‌کنندگی

جدول ۵. نتیجه آزمون اثرات مستقیم بر مبنای نتایج آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری

مدل	نوع تأثیر	اثر مستقیم	t	P
کلی	والدگری افراطی > ارضاء نیازهای پایه	-۰/۳۱	۵/۹۶	<۰/۰۰۱
	والدگری افراطی > خودشایستگی	۰/۳۶	۶/۴۶	<۰/۰۰۱
	ارضاء نیازهای پایه > خودشایستگی	-۰/۳۰	۵/۳۴	<۰/۰۰۱
	والدگری افراطی > خودمختاری	-۰/۵۴	۸/۵۲	<۰/۰۰۱
	والدگری افراطی > شایستگی	-۰/۵۱	۸/۰۴	<۰/۰۰۱
	والدگری افراطی > ارتباط	-۰/۵۵	۹/۱۷	<۰/۰۰۱
	والدگری افراطی > خودشایستگی	۰/۳۴	۶/۱۳	<۰/۰۰۱
مؤلفه‌ها	خودمختاری > خودشایستگی	-۰/۳۰	۴/۹۶	<۰/۰۰۱
	شایستگی > خودشایستگی	-۰/۲۰	۳/۱۱	۰/۰۰۲
	ارتباط > خودشایستگی	-۰/۱۹	۲/۹۶	۰/۰۰۳

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

تصویر ۲. مدل تجربی مؤلفه‌ها در حالت ضرایب مسیر استاندارد

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

که نیاز به استقلال است برطرف نمی‌شود و ناکامی در تأمین استقلال باعث می‌شود مدام به دنبال تأیید و کسب توجه از دیگران باشد و مبنای ارزشگذاری خود را بیرونی قرار دهد. در نتیجه عزت‌نفس آسیب‌پذیر را در خود پرورش دهد و الگویی اضطرابی-اجتنابی را در زندگی خود توسعه دهد که این خود می‌تواند بستر ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی را فراهم کند [۷]، زیرا افراد خودشیفته به دلیل عزت نفس شکننده‌شان نیاز مداوم به توجه و تأیید دیگران دارند.

حال اینکه چگونه سبک والدگری افراطی می‌تواند در میزان و کیفیت ارضاء این نیازها نقش داشته باشد، می‌توان گفت اگرچه والدین بر این باورند که مشارکت بیش از حد در فعالیت‌های کودکان و برنامه‌ریزی هر دقیقه برای آن‌ها بر شادی، سلامت و موفقیت کودکان تأثیر مثبت می‌گذارد، اما در مقابل مشارکت شدید والدین در فعالیت‌های ساختاریافته تأثیرات مفید کمی برای کودک دارد و در نتیجه این امر استقلال از کودک سلب می‌شود [۱۹]. بنابراین یکی از نیازهای مهم و بنیادین کودک

جدول ۶. نتیجه آزمون میانجیگری ارضاء نیازهای پایه روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی به روش بوت استرایپینگ

نوع تأثیر	مدل	نوع تأثیر	شدت اثر غیرمستقیم	خطای استاندارد	t	P
کلی	والدگری افراطی - ارضاء نیازهای پایه - خودشیفتگی	۰/۰۹۳	۰/۰۲۹	۳/۲۱	۰/۰۰۱	
اثر غیرمستقیم	والدگری افراطی - مؤلفه خودمختاری - خودشیفتگی	۰/۱۶۲	۰/۰۳۴	۴/۷۶	<۰/۰۰۱	
	والدگری افراطی - مؤلفه شایستگی - خودشیفتگی	۰/۱۰۳	۰/۰۲۷	۳/۸۲	<۰/۰۰۱	
	والدگری افراطی - مؤلفه ارتباط - خودشیفتگی	۰/۱۰۴	۰/۰۲۸	۳/۷۱	<۰/۰۰۱	

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالین ایران

که به پرورش رفتارهای نوع‌دوستانه اجتماعی کمک می‌کند. علاوه‌براین، رفتارهای اجتماعی اغلب با افزایش اعتمادبه‌نفس، محبوبیت و بهزیستی به نفع فرد عمل می‌کنند [۲۶]. والدین نقش مهمی در اجتماعی کردن کودکان و ارتقا دادن رشد تمایلات رفتاری، شناختی و عاطفی اجتماعی آن‌ها بازی می‌کنند؛ کودکانی که روابط گرم و عاشقانه با والدینی دارند که از استقلال خود حمایت می‌کنند، نگرانی همدلانه‌تری از خود نشان می‌دهند. درمقابل، والدینی که کنترل نامناسبی از خود نشان می‌دهند، کودکانی دارند که سطوح پایین‌تری از همدلی را نشان می‌دهند؛ والدینی که فرزندان خود را تشویق می‌کنند تا دیدگاه‌های دیگران را از طریق حمایت از استقلال خود دنبال کنند، انگیزه دادن به کودکان خود را افزایش می‌دهند، درحالی‌که درگیر شدن در سطوح بالای کنترل، اثر عکس دارد [۷]. درنهایت، رفتارهای اجتماعی با والدینی که حامی استقلال‌اند، پرورش می‌یابند و با کنترل بیش از حد والدین خنثی می‌شوند.

اگرچه گمانه‌زنی‌هایی وجود دارد مبنی بر اینکه فرزندپروری افراطی به دلیل افزایش حمایت و نظارت والدین که انصاف، تحمل و مشارکت را تشویق می‌کند (که خود از ویژگی‌های مهم رفتارهای نوع‌دوستانه و اجتماعی است)، ممکن است تمایلات اجتماعی را در کودکان پرورش دهد که به‌طور طبیعی برای کودکان رخ نمی‌دهد، اما به نظر می‌رسد باتوجه‌به اینکه فرزندپروری افراطی با سطوح پایین‌تر حمایت از استقلال و سطوح بالاتر کنترل مواجه است، این امر محقق نمی‌شود و تمایلات اجتماعی در کودکان را ضعیف می‌کند [۱۳].

همچنین تحقیقات نشان داده‌اند که علاقه، ناز و نوازش و حمایت بیش از حد والدین افراطی با توسعه خودشیفتگی و خودبزرگ‌بینی در ارتباط است. درواقع والدین هلیکوپتری نسبت به آنچه که به‌طور سنتی نظریه‌پردازی شده است، علاقه بیشتری به فرزند از خود نشان می‌دهند [۱۳] و این علاقه و حمایت بیش از حد، امکان ایجاد ویژگی‌های مؤثر و تعاملات مؤثر فرد با دیگران را فراهم نمی‌کند و فرد را مستعد ویژگی‌های خودشیفتگی می‌کند. یکی از ویژگی‌های والدگری افراطی یا والدگری هلیکوپتری، برداشتن موانع از راه فرزندان و ارائه خدمات افراطی است، بنابراین یکی از ویژگی‌های فرد خودشیفته انتظار افراطی از دیگران برای ارائه خدمات است. برخی کودکان پرورش یافته با این سبک، کاملاً حق به جانب هستند و خود را لایق بهترین چیزها می‌دانند. این افراد معتقدند که دنیا باید به آن‌ها خدمات ارائه بدهد و ممکن است در اجتماع دچار رفتارهای گستاخانه شوند [۴۲]. بنابراین والدگری افراطی می‌تواند در ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی بسیار مؤثر باشد.

پژوهش‌های نوظهور، مطالعاتی درمورد رابطه فرزندپروری افراطی و ویژگی‌های خودشیفتگی در میان بزرگسالان جوان انجام داده‌اند، اما مطالعات درزمینه میزان و کیفیت والدگری

درواقع والدین افراطی با مشارکت بیش از حد در فعالیت‌ها و تمامی امور فرزندان، نه‌تنها از استقلال آن‌ها حمایت نمی‌کنند و براساس آنچه گفته شد عدم حمایت از استقلال فرد باعث می‌شود فرد مدام به فکر امورات خود باشد و نتواند رابطه اجتماعی بهینه‌ای با دیگران داشته باشد. سطح همدلی، توان پذیرش دیدگاه دیگران و رفتارهای نوع‌دوستانه در آن‌ها کاهش می‌یابد و عدم همدلی و درک دیگران از ویژگی‌های بارز افراد خودشیفته است. براساس مطالعه مک‌گینلی [۲۹]، دریافت بزرگسالانی که فرزندپروری افراطی را تجربه کرده‌اند، بیشتر احتمال دارد در رفتارهای اجتماعی که در ملاً عام رخ داده‌اند، مشارکت کنند، جایی که ممکن است تحسین یا شناخت دریافت کنند، اما احتمال کمتری وجود دارد که در اشکال نوع دوستانه‌تری از رفتار اجتماعی شرکت کنند. همچنین تحقیقات نشان داده‌اند که علاقه و ناز و نوازش و حمایت بیش از حد والدین افراطی با توسعه خودشیفتگی و خودبزرگ‌بینی در ارتباط است [۷]. درواقع والدین افراطی نسبت به آنچه که به‌طور سنتی نظریه‌پردازی شده است، علاقه بیشتری به فرزند، از خود نشان می‌دهند [۱۳] و این علاقه و حمایت بیش از حد، امکان ایجاد ویژگی‌های مؤثر ایجاد و تعاملات مؤثر فرد با دیگران را فراهم نمی‌کند و فرد را مستعد ویژگی‌های خودشیفتگی می‌کند.

همچنین رفتارهای والدین افراطی ممکن است با احساس شایستگی تداخل داشته باشد، زیرا چنین اقدامات والدینی می‌تواند این پیام را منتقل کند که والدین به توانایی‌های فرزند خود ایمان ندارند. علاوه‌براین، هنگامی که والدین مشکلاتی را برای فرزندان خود حل می‌کنند، ممکن است کودکان اعتمادبه‌نفس و شایستگی لازم برای حل مشکلات خود را نداشته باشند. برای مثال، والدینی که با استاد دانشگاه فرزند خود تماس می‌گیرند، پیامی (احتمالاً غیرعمد) می‌فرستند مبنی بر اینکه فکر نمی‌کنند فرزندان بتوانند به تنهایی این مشکل را حل کنند.

والدگری افراطی با درگیری بیش از حد و شناور شدن در اطراف فرزندان برای نجات از خطرات و جلوگیری از تجربه شکست و ناکامی‌های بهینه باعث می‌شود احساس شایستگی در فرزند کاهش یابد و در نتیجه عزت نفس آن‌ها متزلزل شود که عزت نفس متزلزل یکی از ویژگی‌های شخصیت خودشیفته است.

همچنین ارتباط یا تعلق یکی دیگر از نیازهای روان‌شناختی پایه است که شامل احساس برخورداری از روابط اجتماعی رضایتبخش و حمایتگر، علاقمندی و تعلق داشتن به دیگران می‌شود که یافته‌ها نشان داد والدگری افراطی به واسطه مؤلفه ارتباط بر خودشیفتگی تأثیر دارد. در این زمینه می‌توان گفت گرایش‌های اجتماعی شامل مؤلفه‌های عاطفی (به‌عنوان مثال، همدلی)، شناختی (به‌عنوان مثال، پذیرش دیدگاه) و رفتاری هستند. نگرانی همدلانه (به‌صورت دلسوزی برای رفاه دیگران احساس می‌شود) و توانایی دیدن موقعیت‌ها از دیدگاه دیگران

فرصت‌های درک شدن از جانب «یک دیگری مهم» را کاهش می‌دهد. از آنجایی که رشد توانایی و کیفیت همدلی مستلزم تجربه درک شدن و مورد همدلی واقع شدن است، این سبک والدگری در فراهم کردن آن چندان موفق نیست.

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد ارضاء و ناکامی نیازهای روان‌شناختی پایه در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی نقش واسطه‌ای دارد که بنابر آنچه گفته شد با بررسی اثر والدگری افراطی بر هریک از مؤلفه‌های نیازهای روان‌شناختی پایه، نقش واسطه‌ای نیازهای روان‌شناختی در رابطه بین والدگری افراطی و خودشیفتگی تبیین شد. در واقع مدل ارائه‌شده در این پژوهش یک مدل فرایندی از روابط منطقی یافته‌شده است که بیان می‌کند سبک والدگری افراطی با اثری که بر نیازهای روان‌شناختی پایه می‌گذارد در شکل‌گیری صفات خودشیفتگی نقش دارد.

محدودیت‌های پژوهش و پیشنهادهای آتی

نوع پژوهش حاضر همبستگی است و جامعه آماری پژوهش، محدودیت‌هایی را در حیطه اسنادهای علت‌شناختی متغیرهای موردبررسی، تبیین‌ها، تعمیم‌یافته‌ها مطرح می‌کنند که باید در نظر گرفته شوند. این امکان وجود دارد که نیازهای روان‌شناختی افراد بر اثر عوامل دیگری مانند عدم انگیزه و اراده برآورده نشده باشد. ممکن است این افراد با بهانه‌تراشی رفتارهای فرزندپروری افراطی را از والدین خود بیرون بکشند و رفتار آن‌ها را دلیل بر عدم ارضاء نیازهای خود مطرح کنند. به‌علت شیوع بیماری کرونا، امکان انجام نمونه‌گیری تصادفی و اجرای پرسش‌نامه‌ها به‌صورت مداد کاغذی نبود، از این‌رو نمونه به‌صورت دردسترس و آنلاین انتخاب شد. بنابراین کسانی در پژوهش شرکت کردند که قادر به دسترسی به اینترنت و فضای مجازی بودند.

همانند اغلب تحقیقات توصیفی همبستگی، داده‌های این تحقیق به‌صورت مقطعی است، بنابراین روابط علی‌معلولی بین متغیرها را نمی‌توان قویاً مورد تأیید قرار داد. در پژوهش‌های آینده پیشنهاد می‌شود افزایش تنوع نمونه در نظر گرفته شود تا اثرات فرزندپروری افراطی یا هلیکوپتری را بر دانشجویان و افراد در سایر شهرها و سطوح اجتماعی اقتصادی بررسی کنند.

در این پژوهش اثر والدگری افراطی بر فنوتیپ‌های خودشیفتگی (آسیب‌پذیری خودشیفته و خودشیفتگی بزرگ‌منشانه) ارزیابی نشده است، بنابراین توصیه می‌شود در تحقیقات آتی فنوتیپ‌های خودشیفتگی مورد بررسی قرار گیرد.

سوالات پرسش‌نامه والدگری افراطی، نقش پدر و مادر را تفکیک نمی‌کند. برای مثال، از فرد می‌خواهد به چنین گویه‌ای پاسخ بدهد «والدینم بر هر حرکت رشد و ترقی‌ام نظارت دارند»،

افراطی و آثار روان‌شناختی آن در ایران بسیار اندک است؛ در پژوهش حاضر از نمونه جوان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران استفاده شد و در این باره می‌توان به این نکته اشاره کرد که باتوجه به فرهنگ و ساختار خانوادگی درهم‌تنیده ایرانیان که اغلب فرزندان تا بزرگسالی در کنار والدین خود هستند، احتمال به‌کارگیری سبک والدگری افراطی بالا می‌رود. چنین سبک والدگری رشد مناسب فرزند و ارضاء نیازهای روان‌شناختی آنان را چالش‌برانگیز می‌کند. اگرچه مفهوم «کشف خود» اغلب با نوجوانی مرتبط است، اما در واقع در بزرگسالی است که به احتمال زیاد دستیابی به هویت واقعی وجود دارد [۴۳]. تجربه سبک فرزندپروری افراطی، تأثیرات احتمالی منفی بر زندگی فرد، به‌ویژه در طول سال‌های دانشگاه دارد، زیرا این دوره‌ای است که به‌عنوان دوران جوانی شناخته می‌شود [۱۱، ۱۲]. خودمختاری بخش مهمی از کشف هویت و بلوغ ذهنی و اجتماعی است که با سبک فرزندپروری ادراک‌شده افراطی، ممکن است این مهم محقق نشود و برای بزرگسالان مشکل‌ساز باشد.

تهاجم این والدین به فضای زندگی و حریم خصوصی آنان، استقلال مالی، ملاقات، ارتباط، کمک، مداخله در حرفه جوانان کاملاً مشهود است [۱۱]. یکی از مسائل کلیدی در مورد دانشجویان این است که در نتیجه داشتن تجربه والد هلیکوپتری، زمانی که در دانشگاه پذیرفته می‌شوند، به‌دلیل داشتن تجربه محافظت بیش از حد از سوی والدین، تحمل استرس مرتبط با یادگیری در دانشگاه را دشوار می‌بینند. یافته‌های واینر و نیکولسون [۷] نشان می‌دهد که نیاز والدین به دیده شدن و فعال ماندن در زندگی فرزندان نشان ممکن است منجر به ایجاد ویژگی‌های خودشیفتگی شود که با افسردگی، اضطراب، عزت نفس پایین، روابط با کیفیت پایین و صفات و رفتارهای ضداجتماعی همراه است [۱۷]. مطالعه وان شی و همکاران [۴۲] نشان داد که محافظت بیش از حد ممکن است جوانان را کمتر مستقل کند و با درجات بیشتری از خودشیفتگی مرتبط است. اگرچه، والدین افراطی می‌خواهند مطمئن شوند که فرزندان‌شان در زندگی موفق می‌شوند، اما پژوهش‌ها بیانگر آن است که درگیری بیش از حد آن‌ها بر جوانان (۱۸ تا ۲۵ ساله) تأثیر منفی دارد، در حالی که آن‌ها واقعاً باید استقلال از والدین را تجربه کنند [۱۱]. اکثر تحقیقات فرزندپروری هلیکوپتری بر دانش‌آموزان کالج متمرکز است، زیرا این یک مرحله رشدی است که در آن والدین معمولاً کنترل کمتری بر زندگی فرزندان خود دارند و به آن‌ها استقلال و استقلال بیشتری می‌دهند [۱۳-۳۶].

می‌توان گفت والدگری افراطی نه تنها کنترل رفتاری بلکه کنترل روان‌شناختی را دربر می‌گیرد که تعریف آن کنترل تجارب درونی مثل افکار و احساسات کودک است. بنابراین والد در فرایند رشد کودک، به‌جای اینکه درک‌کننده و انعکاس‌دهنده تجارب هیجانی و شناختی کودک باشد، تلاش می‌کند تجارب هیجانی و شناختی کودک را هدایت کند [۴۴] که در نتیجه این شیوه،

ممکن است یکی از والدین مرتکب چنین کاری بشود، اما دیگری خیر. پیشنهاد می‌شود در یک پژوهش بررسی شود که هر کدام از والدین به چه میزان از والدگری افراطی استفاده کنند و آیا استفاده هر کدام از آن‌ها رابطه متفاوتی با ارضاء نیازهای روان‌شناختی و خودشیفتگی فرزند دارد.

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی عوامل مداخله‌گری مانند نقش جنسیت والدین، نقش جنسیت فرزندان، عوامل خانوادگی، فرهنگی و اجتماعی نیز به‌عنوان متغیرهای پژوهش در نظر گرفته شود. برای بررسی تجارب روان‌شناختی درک‌شده افراد از فرزندپروری افراطی و اثر آن بر تأمین نیازهای روان‌شناختی پایه و خودشیفتگی، سایر شیوه‌های پژوهشی مانند پژوهش کیفی پیشنهاد می‌شود. با توجه به تأثیر سبک فرزندپروری افراطی بر خودشیفتگی، کارگاه‌های آموزشی جهت آگاهی والدین از تأثیر قابل توجه سبک فرزندپروری افراطی بر احتمال مشکلات شخصیتی و روانی فرزندان برگزار شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش با کد اخلاق IR.SBU.REC.1401.113 در کمیته اخلاق در پژوهش‌های زیستی دانشگاه شهید بهشتی تأیید و ثبت شده است.

حامی مالی

این پژوهش حاصل پایان‌نامه خانم الهام خورشیدطلب در گروه روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه خاتم است. این پژوهش هیچ‌گونه کمک مالی از سازمانی‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی، روش‌سناسی، تأیید، ویراستاری و نهایی‌سازی و نظارت: ماندانا نیکنام؛ تحقیق و بررسی: الهام خورشیدطلب؛

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از همکاری دانشگاه تهران و تمامی دانشجویانی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- [1] Choi-Kain L. Commentary on the special issue: Narcissistic personality disorder: A coming of age. *Journal of Personality Disorders*. 2020; 34(Suppl):210-3. [DOI:10.1521/pedi.2020.34.suppl.210] [PMID]
- [2] Schalkwijk F, Luyten P, Ingenhoven T, Dekker J. Narcissistic personality disorder: Are psychodynamic theories and the alternative DSM-5 model for personality disorders finally going to meet? *Frontiers in Psychology*. 2021; 12:676733. [DOI:10.3389/fpsyg.2021.676733] [PMID]
- [3] Ekici D. Prediction of narcissistic personality tendencies in university students in terms of some variables. *Journal of Research in Social Sciences and Language*. 2021; 1(1):1-17. [Link]
- [4] Williams R, Casini MP, Moselli M, Frattini C, Ronningstam E. The road from pathological narcissism to suicidality in adolescence: An empirical study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021; 18(18):9761. [DOI:10.3390/ijerph18189761] [PMID]
- [5] Kealy D, Gazzillo F. Testing and treatment-by-attitude in psychotherapy for pathological narcissism: A clinical illustration. *Journal of Clinical Psychology*. 2023. [DOI:10.1002/jclp.23625] [PMID]
- [6] Kılıçkaya S, Ucar N, Denizci Nazlıgül M. A systematic review of the association between parenting styles and narcissism in young adults: From Baumrind's perspective. *Psychological Reports*. 2023; 126(2):620-40. [DOI:10.1177/00332941211041010] [PMID]
- [7] Winner NA, Nicholson BC. Overparenting and narcissism in young adults: The mediating role of psychological control. *Journal of Child and Family Studies*. 2018; 27(11):3650-7. [DOI:10.1007/s10826-018-1176-3]
- [8] Kohut H. *The restoration of the self*. New York: International Universities Press; 1977. [Link]
- [9] Pacheco K. *The relationship of parenting and gender with narcissism*. Metamorphosis. 2022.
- [10] Buchanan T, LeMoyne T. Helicopter parenting and the moderating impact of gender for university students with ADHD. *International Journal of Disability, Development and Education*. 2020; 67(1):18-27. [DOI:10.1080/1034912X.2019.1634794]
- [11] Motunrayo AA, Kofoworola OT, Elizabeth OE, Taiwo AP, Iyabo OB. Helicopter parenting and narcissistic traits in young adults of Federal University of Agriculture Abeokuta, Ogun State, Nigeria. *Journal of Positive Psychology and Wellbeing*. 2023; 7(2):1367-78. [Link]
- [12] Segrin C, Wozidlo A, Givertz M, Montgomery N. Parent and child traits associated with overparenting. *Journal of Social and Clinical Psychology*. 2013; 32(6):569-95. [DOI:10.1521/jscp.2013.32.6.569]
- [13] Padilla-Walker LM, Nelson LJ. Black hawk down? Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of Adolescence*. 2012; 35(5):1177-90. [DOI:10.1016/j.adolescence.2012.03.007] [PMID]
- [14] Rubin KH, Hastings PD, Stewart SL, Henderson HA, Chen X. The consistency and concomitants of inhibition: Some of the children, all of the time. *Child Development*. 1997; 68(3):467-83. [DOI:10.1111/j.1467-8624.1997.tb01952.x] [PMID]
- [15] Segrin C, Wozidlo A, Givertz M, Bauer A, Taylor Murphy M. The association between overparenting, parent-child communication, and entitlement and adaptive traits in adult children. *Family Relations*. 2012; 61(2):237-52. [DOI:10.1111/j.1741-3729.2011.00689.x]
- [16] McShane KE, Hastings PD. The new friends vignettes: Measuring parental psychological control that confers risk for anxious adjustment in preschoolers. *International Journal of Behavioral Development*. 2009; 33(6):481-95. [DOI:10.1177/0165025409103874]
- [17] Arnett JJ. *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. Oxford: Oxford University Press; 2014. [DOI:10.1093/acprof:oso/9780199929382.001.0001]
- [18] Nelson LJ, Barry CM. Distinguishing features of emerging adulthood: The role of self-classification as an adult. *Journal of Adolescent Research*. 2005; 20(2):242-62. [DOI:10.1177/0743558404273074]
- [19] Schiffrin HH, Liss M, Miles-McLean H, Geary KA, Erchull MJ, Tashner T. Helping or hovering? The effects of helicopter parenting on college students' well-being. *Journal of Child and Family Studies*. 2014; 23:548-57. [DOI:10.1007/s10826-013-9716-3]
- [20] van Ingen DJ, Freiheit SR, Steinfeldt JA, Moore LL, Wimer DJ, Knutt AD, et al. Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy. *Journal of College Counseling*. 2015; 18(1):7-20. [DOI:10.1002/j.2161-1882.2015.00065.x]
- [21] Odenweller KG, Booth-Butterfield M, Weber K. Investigating helicopter parenting, family environments, and relational outcomes for millennials. *Communication Studies*. 2014; 65(4):407-25. [DOI:10.1080/10510974.2013.811434]
- [22] Rothstein A. The theory of narcissism: An object-relations perspective. *Psychoanalytic Review*. 1979; 66(1):35-47. [PMID]
- [23] Deci EL, Ryan RM. The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*. 2000; 11(4):227-68. [DOI:10.1207/S15327965PLI1104_01]
- [24] Deci EL, Ryan RM. Levels of analysis, regnant causes of behavior and well-being: The role of psychological needs. *Psychological Inquiry*. 2011; 22(1):17-22. [Link]
- [25] Koole SL, Schlinkert C, Maldei T, Baumann N. Becoming who you are: An integrative review of self-determination theory and personality systems interactions theory. *Journal of Personality*. 2019; 87(1):15-36. [DOI:10.1111/jopy.12380] [PMID]
- [26] Schiffrin HH, Batte-Futrell ML, Boigegrain NM, Cao CN, Whitesell ER. Relationships between helicopter parenting, psychological needs satisfaction, and prosocial behaviors in emerging adults. *Journal of Child and Family Studies*. 2021; 30:966-77. [DOI:10.1007/s10826-021-01925-3]
- [27] Cramer P. Adolescent parenting, identification, and maladaptive narcissism. *Psychoanalytic Psychology*. 2015; 32(4):559-79. [DOI:10.1037/a0038966]
- [28] Horton RS, Tritch T. Clarifying the links between grandiose narcissism and parenting. *The Journal of Psychology*. 2014; 148(2):133-43. [DOI:10.1080/00223980.2012.752337] [PMID]
- [29] McGinley M. Can hovering hinder helping? Examining the joint effects of helicopter parenting and attachment on prosocial behaviors and empathy in emerging adults. *The Journal of Genetic Psychology*. 2018; 179(2):102-15. [DOI:10.1080/00221325.2018.1438985] [PMID]

- [30] Miller JD, Hoffman BJ, Gaughan ET, Gentile B, Maples J, Keith Campbell W. Grandiose and vulnerable narcissism: A nomological network analysis. *Journal of Personality*. 2011; 79(5):1013-42. [DOI:10.1111/j.1467-6494.2010.00711.x] [PMID]
- [31] Locke JY, Campbell MA, Kavanagh D. Can a parent do too much for their child? An examination by parenting professionals of the concept of overparenting. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*. 2012; 22(2):249-65. [DOI:10.1017/jgc.2012.29]
- [32] Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. New York: Guilford publications; 2023. [Link]
- [33] Johnston MM, Finney SJ. Measuring basic needs satisfaction: Evaluating previous research and conducting new psychometric evaluations of the Basic Needs Satisfaction in General Scale. *Contemporary Educational Psychology*. 2010; 35(4):280-96. [DOI:10.1016/j.cedpsych.2010.04.003]
- [34] Gagné M. The role of autonomy support and autonomy orientation in prosocial behavior engagement. *Motivation and Emotion*. 2003; 27:199-223. [DOI:10.1023/A:1025007614869]
- [35] Besharat MA. [The Basic Needs Satisfaction in General Scale: Reliability, validity, and factorial analysis (Persian)]. *Educational Measurement*. 2014; 4(14):147-68. [Link]
- [36] LeMoyne T, Buchanan T. Does “hovering” matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum*. 2011; 31(4):399-418. [DOI:10.1080/02732173.2011.574038]
- [37] Kheiri Poor Z, Niknam M. [The relationship between helicopter parentings style and academic performance in students: The mediating role of self-control (Persian)]. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*. 2022; 18(2):215-31. [DOI:10.22051/JON-TOE.2021.36268.3353]
- [38] Ames DR, Rose P, Anderson CP. The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of Research in Personality*. 2006; 40(4):440-50. [DOI:10.1016/j.jrp.2005.03.002]
- [39] Costa PT, McCrae RR. Normal personality assessment in clinical practice: The NEO personality inventory. *Psychological Assessment*. 1992; 4(1):5-13. [DOI:10.1037/1040-3590.4.1.5]
- [40] Mohammadzadeh A. [Iranian validation of the narcissistic personality inventory-16 (Persian)]. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2009; 11(44):81-274. [DOI:10.22038/JFMH.2009.1131]
- [41] Byrne BM. Structural equation modeling with AMOS, EQS, and LISREL: Comparative approaches to testing for the factorial validity of a measuring instrument. *International Journal of Testing*. 2001; 1(1):55-86. [DOI:10.1207/S15327574IJT0101_4]
- [42] van Schie CC, Jarman HL, Huxley E, Grenyer BF. Narcissistic traits in young people: Understanding the role of parenting and maltreatment. *Borderline Personality Disorder and Emotion Dysregulation*. 2020; 7:10. [DOI:10.1186/s40479-020-00125-7] [PMID]
- [43] Hivick E. Perceived helicopter parenting and self-determination theory in emerging adulthood. Senior Honors Projects. Virginia: James Madison University; 2019. [Link]
- [44] Nelson LJ, Padilla-Walker LM, Son D. Helicopter parenting, parental control, and moral development during emerging adulthood. In: Laible DJ, editors. *The Oxford handbook of parenting and moral development*. Oxford: Oxford Academic; 2019. [DOI:10.1093/oxfordhb/9780190638696.013.21]

This Page Intentionally Left Blank